

LIITE 14 Vaikutusten ennakoarviointi Kuopion päätöksenteossa

Kuopion ja Etelä-Siilinjärven kaupunkirakennesuunnitelma 2040-luvulle

Strateginen maankäyttö, kaupunkisuunnittelija Juho-Pekka Hukkanen

Merkkien selitykset

- ++ Merkittävä ja pitkäaikainen myönteinen vaikutus
- + Lyhytaikainen myönteinen vaikutus
- o Neutraali vaikutus
- Lyhytaikainen kielteinen vaikutus
- Merkittävä ja pitkäaikainen kielteinen vaikutus

Päätöksen vaikutus

Strategiavaikutukset			
Kuopion strategia: Kuopio 2030 strategia			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Hyvinvoiva ja yhteisöllinen <ul style="list-style-type: none">• Elinympäristö ja osallisuus• Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot• Elinikäinen oppiminen, työ ja toimeentulo• Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	+	Täydennysrakentaminen tuo useille asuinalueille uusia asukkaita ja siten uusia jäseniä paikallisyhteisöihin. Varaukset yritysalueille mahdollistavat työpaikkamäärien kasvun. Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen sekä viheryhteydet tukevan arjen liikkumista ja ulkoliikuntaa.
2	Elinvoimainen ja kasvava <ul style="list-style-type: none">• Kilpailukykyinen ja kannustava yrittäjyyssympäristö• Rohkea ja kestävä kaupunkikehitys• Vetovoimainen innovaatio-, tutkimus- ja osaamiskeskittymä ja laadukas koulutus• Kasvava matkailu ja vetovoimaiset tapahtumat• Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	++	Kaupunkirakennesuunnitelmalla on tässä asiassa paljon myönteisiä vaikutuksia: laajat aluevaraukset helpottavat kaavoitusta ja maanhankintaa ja siten yritystontteja on enemmän saatavilla eri puolilta kaupunkialuetta monien eri alojen yrityksille. Tämä helpottaa nykyisten yritysten kasvua ja uusien sijoittumista alueelle, ja tukee siten elinkeinorakenteen monipuolisuutta.
3	Ilmasto- ja resurssiviisas <ul style="list-style-type: none">• Kiertotalous ja resurssiviisuus• Viisas liikkuminen ja kestävä yhdyskuntarakenne• Luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja luontokadon torjunta• Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	o	Väestön ja työpaikkojen määrän kasvu lisää liikennettä, rakennettua maa-alaa, energian ja luonnonvarojen käyttöä alueella. Uusia asuin- ja yritysalueita rakennetaan myös metsiin ja muille kasvullisille alueille, vaikka rakentamista pyritään ensisijaisesti ohjaamaan luonnontilansa jo menettäneille alueille. Toisaalta suurin osa uusista asukkaista sijoittuu joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta suotuisille alueille. Joukkoliikenne kehittyy etenkin runkolinjojen alueella ja sen kulkutapaosuus kasvaa. Suunnitelmassa on esitetty pääviheryhteydet, joista osaa

			tulee jatkossa myös kehittää. Ne mahdollistavat eliölajien liikkumisen entistä paremmin. Uusille asuin- ja yritysalueille rakennettavat infraverkostot tuovat vaihtoehtoisia verkostoyhteyksiä ja parantavat siten häiriönsietoa ja taajama-alueiden huoltovarmuutta.
4	Uudistuva ja yhdessä tekevä <ul style="list-style-type: none"> • Sujuva ja uudistuva toiminta • Uudistuva johtaminen • Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö • Kestävä talous 	o	Kaupunkirakennesuunnitelman toteuttaminen vaatii monien yksiköiden työtä Kuopion ja Siilinjärven organisaatioissa. Investoinnit infraan maksavat, mutta toisaalta esimerkiksi palvelupisteiden käyttöasteiden optimoimiseen ja niiden investointien suunnitteluun suunnitelma antaa pitkäjänteisyyttä.
	Poikkileikkaavat tavoitteet: <ul style="list-style-type: none"> • Digitaalisuus, kumppanuus, kansainvälisyys 	o	Suunnitelman laadinnan yhteydessä osallistettiin sidosryhmiä ja kuntalaisia työpajojen ja verkkoalustojen avulla.

Johtopäätös ja perustelut:

Suunnitelman strategiavaikutukset ovat kokonaisuutena arvioituna myönteiset. Suunnitelman tarkkuustasosta johtuen vaikutukset ovat tässä asiassa pääosin välillisiä. Suunnitelma tukee kaupungin elinvoimaa ja mahdollistaa kaupungin tavoitteiden saavuttamisen väestön ja työpaikkojen kasvussa ympäristön kannalta mahdollisimman kestävällä tavalla. Suunnitelma mahdollistaa viherverkoston vahvistamisen, kestävien kulkumuotojen osuuden kasvun sekä palveluverkoston kustannustehokkaamman hyödyntämisen.

Vaikutukset ihmisiin (Päätösten sosiaaliset ja terveysvaikutukset eri ihmisryhmiin, esimerkiksi sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, iän, asuinpaikan, kielen, kulttuuritaustan, tulojen, koulutuksen, ammatti- ja työmarkkina-aseman tai erityisryhmän tms. mukaan.)

Mihin väestöryhmiin päätöksellä on vaikutuksia:

Merkitse rastilla ikäryhmät: Kaikki_x__ Lapset__ Nuoret__ Aikuiset__ Ikääntyneet__

Kohdistuuko päätös jonkin tiettyyn väestöryhmään **Ei**, Kyllä, mihin _____

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Palvelujen saatavuuteen ja yhdenvertaisuuteen, sekä laatuun (esimerkiksi koulutus, kulttuuri ja liikunta jne.)	+	Täydennysrakentamisella turvataan lähipalveluiden (yksityisten ja julkisten) säilyminen asuinalueilla jatkossakin.
2	Sosiaaliseen elinympäristöön (esimerkiksi ihmissuhteisiin, syrjintään, yhteisöllisyyteen, yhteisölliseen, kulttuuriseen tai hengelliseen osallistumiseen)	+	Täydennysrakentaminen monipuolistaa asuinalueita ja tuo uusia asukkaita paikallisyhteisöjen jäseniksi.
3	Elintapoihin (esimerkiksi ruokavalioon, päihteiden käyttöön, liikuntaan, virkistäytymiseen, riskikäyttäytymiseen)	+	Viheryhteydet ja kävelyn ja pyöräilyn reitistön kehittyminen parantavat ulkoliikuntamahdollisuuksia. Lähipalveluiden säilyminen asuinalueilla mahdollistaa niiden saavuttamisen jatkossakin jalkaisin monelle asukkaalle.

4	Terveysteen (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen)	+	Viheryhteydet ja kävelyn ja pyöräilyn reitistön kehittyminen lisäävät ulkoliikuntamahdollisuuksia ja kaikkia siitä saatavia terveyshyötyjä.
5	Osallistumiseen (osallistuminen päätöksiin ja vaikuttaminen, tiedonsaanti jne.)	+	Suunnitelman laadinnan aikana on osallistettu kuntalaisia enemmän kuin aiemmissa kaupunkirakennesuunnitelmissa, mikä on lisännyt tietoutta kaupungin toiminnasta tässä asiassa.
6	Väestöryhmien toimeentulo (työllisyys, talous, varallisuus jne.)	++	Suunnitelmassa on varattu alueita yritysalueiksi. Uusien työpaikkojen ja taloudellisen toiminnan kehittyminen tuo toimeentuloa ja varallisuutta alueelle. Monipuolinen täydennysrakentaminen parantaa asuinalueiden houkuttelevuutta.
7	Yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, kuten sukupuolten välinen tasa-arvo sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen	+	Joukkoliikenne, kävely ja pyöräily mahdollistavat mahdollisimman monelle sujuvan liikkumisen kaupunkialueella. Viherverkosto ja sen myötä ulkoilureitit ulottuvat kaikille asuinalueille.

Johtopäätös ja perustelut

Suunnitelman vaikutukset ihmisiin ovat kokonaisuutena arvioituna myönteiset. Suunnitelman tarkkuustasosta johtuen vaikutukset ovat tässä asiassa välillisiä. Täydennysrakentamisella saadaan monipuolistettua asuinalueita ja uusia ihmisiä paikallisyhteisöjen jäseniksi. Mahdollisuudet arki- ja ulkoliikuntaan kehittyvät eri puolilla kaupunkialuetta.

Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon (Vaikutukset, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja energian käytöstä ja niihin liittyvistä päästöjen ja jätteiden määrästä, kulutuskäyttäytymisen muutoksesta tai toimintojen sijoittumisesta ja niihin liittyvistä liikkumis- ja liikennematkaisuista.)

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Fyysiseen elinympäristöön ja viihtyvyyteen (työ- ja asumisolot, liikenne- ja liikkumismahdollisuudet, esimerkiksi melu, ilman epäpuhtaus, onnettomuusriski jne.)	+	Väylien kehittäminen parantaa liikenteen sujuvuutta ja liikenneturvallisuutta. Joukkoliikenteen runkolinjat parantavat joukkoliikenteen palvelutasoa. Täydennysrakentaminen muuttaa lähiympäristöä, mutta toisaalta siten moni uusi asukas voi muuttaa toimiville ja viihtyisille asuinalueille, joissa on palvelut valmiina.
2	Maaperään, vesistön ja luonnon monimuotoisuuteen	o	Teollinen toiminta voi paikka paikoin aiheuttaa ympäristökuormitusta, mutta tällaista toimintaa ei ole kuitenkaan asutuksen tai arvokkaiden luontokohteiden lähellä. Viherverkoston vahvistaminen edistää luonnon monimuotoisuutta, kun lajit pääsevät liikkumaan paremmin alueelta toiselle.

3	Kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämiseen ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja varautumiseen	o	Asukasmäärän ja taloudellisen toiminnan lisääntyessä myös liikenne ja sen päästöt kasvavat. Täydennysrakentaminen voi heikentää ilmastomuutoksen vaikutuksiin sopeutumista paikallisesti, jos suuria puita ja läpäisevää pintaa korvataan rakennuksilla; tätä tosin voidaan kompensoida viherkertoimen käyttönotolla. Uusien alueiden käyttöönotto vähentää metsäpinta-alaa. Kestävien kulkumuotojen osuuden kasvu vähentää liikenteen päästöjä. Suurin osa uusista asukkaista sijoittuu täydennysrakentamisalueille nykyisen yhdyskuntarakenteen sisään.
4	Luonnonvarojen käyttöön, jätteiden määrään ja haitallisuuteen sekä kierrätysasteeseen	o	Kuopion kasvaessa alueella tarvitaan yhä enemmän luonnonvaroja ja jätettä syntyy enemmän. Suunnitelman alueelle, etenkin Hepomäkeen, on osoitettu laajoja alueita kiertotalouden, uusien energiamuotojen ja vihreän siirtymän yritystoiminnalle, mikä edistää koko seudun kestävästä luonnonvarojen käyttöä ja kierrätystä.
5	Maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuri-perintöön	+	Täydennysrakentaminen muuttaa maisemaa ja kaupunkikuvaa, mutta laadukkaasti toteutettuna parempaan suuntaan. Uusilla käyttöönotettavilla alueilla metsä- ja peltomaisemat muuttuvat enemmän, mutta vaikutuksia lieventää rakentamisen sovittaminen huolella ympäristöön.
6	Rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen	++	Täydennysrakentamisella ja väyläinvestoinneilla parannetaan rakennetun ympäristön laatua ja sujuvuutta. Yhdyskuntarakenne tiivistyy. Uudet alueet jatkavasti luontevasti nykyistä rakennetta.

Johtopäätös ja perustelut

Suunnitelman vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon ovat kokonaisuutena arvioituna lievästi myönteiset. Suunnitelman tarkkuustasosta johtuen vaikutukset ovat tässä asiassa pääosin välillisiä. Kaupungin kasvu ja uusien alueiden rakentaminen kuluttaa luonnonvaroja ja kasvattaa päästöjä. Toisaalta suurin osa kasvusta voi toteutua kestäväällä tavalla. Kiertotalouden ja vihreän siirtymän yritystoiminnan kehittyminen kompensoi kielteisiä ympäristövaikutuksia koko seudulla.

Vaikutukset kunnan talouteen ja henkilöstöön			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kunnan henkilöstöön (asema, määrä, osallistuminen jne)	o	Kaupungin kasvaessa voi olla tarpeen kasvattaa myös henkilöstömäärää, etenkin opetuksessa ja varhaiskasvatuksessa.
2	Kunnan talouteen (menoihin, tuloihin, investointeihin, velkaantumiseen jne.)	+	Kaupunkirakennesuunnitelman toteutus (kaavoituksen, asuntotuotannon, maanhankinnan jne. kautta) jakautuu pitkälle ajalle, ja investointeja voidaan suunnitella pitkäjänteisesti. Täydennysrakentaminen ja uudet yritysalueet vaikuttavat myönteisesti kaupungin talouteen.
3	Tuloksellisuuteen, tuottavuuteen ja toimintatapoihin	+	Suunnitelma on ohjenuorana kaavoituksessa, asuntotuotannon ohjelmoinnissa ja maanhankinnassa, jolloin toimintaa on helpompi suunnitella ja aikatauluttaa.
<p>Johtopäätös ja perustelut Suunnitelman vaikutukset kaupungin talouteen ja henkilöstöön ovat kokonaisuutena arvioituna myönteiset. Uudet asukkaat ja työpaikat tuovat verotuloja, ja samalla investointien taso voidaan pitää kasvuun nähden maltillisena. Suunnitelma on ohjeena ja tukena kaupungin omassa tarkemmassa suunnittelussa, esimerkiksi kaavoituksessa.</p>			

Vaikutukset yrityksiin (Vaikutukset, jotka aiheutuvat esimerkiksi julkisista hankinnoista, asunto- ja kaavoituspolitiikasta, liikenne- ja palvelu- tai kunnan talouspolitiikasta.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Edistää yritystoiminnan edellytyksiä paikkakunnalla / parantaa yritysten toimintaympäristöä	++	Suunnitelmassa on laajoja aluevarauksia yrityksille eri puolilta kaupunkialuetta.
2	Yritystoiminnan monipuolistumiseen, markkinarakenteeseen ja liiketoimintaan	++	Suunnitelmassa on huomioitu eri alojen yritysten tarpeet ja osoitettu alueita hyvien liikenneyhteyksien päästä monipuolisesti.
3	Työpaikkojen muodostumiseen	++	Aluevarauksista kaavoitettavat uudet yritystontit mahdollistavat työpaikkojen muodostumisen. Kaupungin kasvu lisää työpaikkoja myös palvelusektorilla laajasti.
4	Yritysten kehittämiseen	+	Suunnitelmassa on osoitettu merkittävät yritysalueet pitkälle tulevaisuuteen, mikä tuo ennustettavuutta yrityksille.

5	Yritysten työvoiman saantiin	++	Asuinalueita on mitoitettu riittävästi kasvutavoitteen mukaisesti.
6	Yritysten tavara- ja työpaikkaliikenteeseen	++	Suunnitelmassa on huomioitu työmatkaliikenteen mahdollisuudet myös joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn näkökulmasta. Tie-, raide-, ja vesiliikenneinfraa on tutkittu ja näiden kuljetusmuotojen kohtaustapaista on varattu alueita yritysten ja logistiikan tarpeisiin.
7	Yritysten asiakasvirtaan	+	Täydennysrakentamisella tuetaan asuinalueiden lähipalveluiden asiakaspohjaa. Joukkoliikenteen runkolinjat mahdollistavat entistä sujuvamman asioinnin keskustassa.
8	Yritysten osallistumiseen julkisiin hankintoihin	o	Suunnitelmalla ei vaikutusta.
<p>Johtopäätökset ja perustelut</p> <p>Suunnitelman vaikutukset yrityksiin ovat kokonaisuutena arvioituna myönteiset. Suunnitelman tarkkuustasosta johtuen vaikutukset ovat tässä asiassa pääosin välillisiä. Uudet yritysaluevaraukset mahdollistavat runsaan yritystonttikaavoituksen. Moni yritysalue sijaitsee hyvien liikenneyhteyksien varrella. Runsas asuntotuotanto edesauttaa työvoiman muuttoa ja pysymistä alueella. Työmatkaliikenne on mahdollista kestäväillä kulkumuodoilla monille yritysalueille.</p>			

Täydentävien arviointien toteuttaminen

Onko päätöksestä tehty:

- Laajempi lapsivaikutusten arviointi: Ei
- Tiedonhallintalain mukainen muutosvaikutusten arviointi: Ei
- Maaseutuvaikutusten arviointi: Ei
- Muu vaikutusten arviointi: Ei

Onko päätöksestä tehty vaihtoehtotarkasteluja: Ei